

סיכום מפגש בעיר מארכת - אשדוד 2.10.2013

השתתפו:

עמירם רותם (ירושלים), עו"ד רות דיין (מרכז שלטון מקומי), מיכל אלימלך (מודיעין-מכבים-רעות), ציפי הוז (רעננה), יולין גולדברג, גלית רנד (חיפה), מירה זהבי (ירוחם), ענת יוסף (מעלה אדומים), מרינה מאיר (אגודה לב"צ), יעל ניסימאן פאי (רמלה), ד"ר זיוה שטאל (לשכת בריאות דרום), שרית שרף (מ.א נחל שורק), איציק סמו (גבעת שמואל), אמיר בן עזר (שהם), גלינה אמדור (מעלות תרשיחא), סארה אבו ציאם, אחמד אבו מדיעם (רהט), כוכי נדב, לאה ליכטניאר (ראשל"צ), יאנה פרידריך (קרית גת), לילך מלוויל (משרד הבריאות), שולי ריינהרץ (פתח-תקווה), אירית מנטש (אגודה למלחמה בסרטן), סוזן לימון (מכבי), אילת מייזנר (פורום לאורח חיים בריא), ליאורה סולקיץ, לבנה גדז' (מאוחדת), יוכי מאיר (לאומית), מיכאל אוחיון, אתי כהן (באר-שבע), אילנה שמלה, ענבל ביטון, ענת בן גוזי, רונית צור, מלכה שמעוני, תמי קידר (אשדוד), מיקי רוזנברג, בני חזקיה, רביד איזנשטד (רשות הספורט העירונית, אשדוד), ד"ר דרורה מלבוצקי, ד"ר מילכה דונחין, ד"ר יעל בר זאב, תחיה קרבטרי (רשת ערים בריאות)

רונית צור בירכה בשם ראש העיר והעלתה על נס את פעילות קידום הבריאות בעיר אשדוד.

ד"ר מילכה דונחין: מטרת המפגש לשתף את המתאמים וכל הגורמים החוברים לרשת ערים בריאות בהתנסות בעבודה, במידע ובהחלפת דעות ורעיונות עם חברים ברשת, נציגי ארגונים חברים. אנחנו מקיימים סוגים שונים של מפגשים במהלך השנה: ימי לימוד, סדנאות ומפגש בעיר מארכת – העיר מציגה את עשייתה.

לרשת ערים בריאות יש נאמנות משולשת: למשרד הבריאות, אשר הגדיל בשנתיים האחרונות את תמיכתו ברשת, למרכז השלטון המקומי ולארגון הבריאות העולמי באמצעות הרשת האירופאית.

משרד הבריאות רוצה לראות שהערים הבריאות (בעיקר הממומנות) מצליחות לעשות שינוי בערים בעיקר ב 3 תחומים מובילים: מניעה והגבלת עישון, תזונה בריאה ופעילות גופנית.

מרכז השלטון המקומי מספק הזדמנות ליצור קשר עם תכניות אחרות שמבוצעות בערים ולשתף פעולה עם גורמים שונים, למשל, התכנית למניעת אובדנות, עיר לומדת, עיר ידידותית גיל.

מבחינה ארגון הבריאות העולמי, אנחנו מחויבים לעסוק בתכנים נוספים (שילוב בריאות וקיימות, צמצום פערים, ועוד) ולעבוד על פי דרכי העבודה של הארגון ולעמוד בדרישות המינימום שלהם, בעיקר בתחום של מנהיגות ומשילות משתפת.

נעשית פעילות רבה, במישורים רבים, ברוב הרשויות שברשת. עצם העשייה בשטח, בצורה משתפת, בונה את מעמדו של מתאם הבריאות בעיר ויחד עם זאת מחזקת את הרשת כולה. אולם, **"עשית ולא דיווח = לא עשית"**.

הדיווח על העשייה מאוד חשוב לנו ויש דרכים שונות לדווח גם באמצעות האינטרנט והרשתות אך על פי הממונים עלינו אנחנו מצויים לדווח בצורה מסודרת באופן תקופתי אחת לשנה. זה יעזור לנו להראות את העשייה לכל אחד מ 3 הקודקודים ו"שאנחנו מספקים את הסחורה".

אנחנו הפכנו להיות גוף מבוקר על ידי מבקר המדינה בהיותנו יחידה במרכז השלטון המקומי. אנחנו מכינים עכשיו שאלון של סיכום השנה אשר כולל בין היתר גם דיווח על תוכניות ופעילויות אשר מבוצעות ברשויות, כדי שנוכל להעלות לאתר הרשת את המידע על כל עיר פעילה ברשת.

על ואני נבצע הדרכה אישית לרשויות, בחלוקה ארצית בינינו, ונהייה זמינות לכל מתאם להנחייה והדרכה. רשימת הערים תפורסם בימים הקרובים וכל אחד יוכל לתאם אתנו פגישה.

אנחנו מבקשות למסד מסגרת פעילות שכוללת, בכל רשות:

- הכנה של תוכנית עבודה שנתית – בה נכללים שלשת הנושאים שצויינו, לפחות.
- דיווח שנתי על ביצוע הפעילות והשגת היעדים
- הכנה של תוכנית/פרויקט לבקשת מימון מהרשת

המתאמים הממומנים נדרשים ליותר מזה.

נראות הרשת: חשוב לעשות פעולה שיכולה להיראות ולהצטלם. הכוונה היא ליצור מהלך משותף ברשויות הרשת כך שיהיה לזה הד תקשורת.

רותי ויינשטיין הציעה לעשות פעולה מרוכזת ומתואמת של כל הערים בהוצאת מכונות ממכר המזון בבתי הספר. אם למישהו יש רעיון לעשייה משותפת – מתבקש להודיע.

לאחר שתבחר הפעולה נקים צוות שילמד את הנושא וידאג להפקתו.

הודעות:

1. הסדנא השנתית של הרשת תתקיים בתאריכים 13-14 לנובמבר בבית הארחה שפיים. תכנית תפורסם בקרוב.
2. בתאריך 6.11 תתקיים ישיבת ועד בנושא התכנית למניעת אובדנות.
3. התקבלה פנייה מהמשרד להגנת הסביבה בנושא מענקים בתחום טיפול במפגעים סביבתיים. נותרו עוד יום אחד להגשת בקשות.
4. בנושא עיר מקדמת תזונה בריאה אנחנו מקימים צוות ומי שמעוניין מוזמן להצטרף.
5. הוקם צוות לטיפול בנושא שינויים אקלים חברים מוזמנים להצטרף.
6. כנס שנתי של עיר בריאה: העיר אשדוד מציעה לארח את הכנס בשנת 2014.

אסתי פילוס, מנהלת היחידה לתכנון אסטרטגי בעיריית אשדוד

הציגה את העיר: בת 240,000 תושבים, 12 ק"מ חוף, 17 רבעים. כל רובע מהווה יחידה עצמאית שמספקת לתושבים את כל השירותים. בחלק הצפוני – תעשייה.

עיר רב תרבותית, 1/3 מהתושבים הנם עולים חדשים, 1/4 חרדים (בשני רבעים). אשכול 5. 59% משתתפים בכוח העבודה, יש אבטלה. יש בעיר 19.9% אקדמאים. הרשות חזקה כלכלית, יש בה נמל, חברת חשמל, בתי זיקוק.

לפני שנתיים החלו לעבוד על תוכנית אב לקיימות, על פי 10 העקרונות. הייחודיות של התוכנית – קישורים ורשתות – חיבור בין רבעים, חיבור למדינות הים התיכון, חיבור למרכז העיר. ארבעת מרכיבי התוכנית: חברה, כלכלה, סביבה, ניהול. במסגרת זו הכינו גם תוכנית

אב לתחבורה ציבורית מקיימת / תחבורה בת קיימא – זכו בתחרות וקיבלו מהמדינה 250 מיליון ₪ לשם הכנתה. זכו הודות לשיתוף הציבור בתהליך התכנון.

העבודה נערכה בשני צוותים – צוות הנדסי שהכין את טיוטת תכנון התוואי וצוות חברתי – ייצוג לכל אוכלוסיות העיר, כולל נהגי מוניות, בעלי עסקים, בעלי צרכים מיוחדים, סטודנטים שגרים בעיר. ערכו סקר טלפוני שכלל 1,000 איש – בדקו צרכים, רצונות והצעות. כמו כן קיימו קבוצות מיקוד לכל קבוצה מייצגת. כל בעל תפקיד בצוות ההיגוי החברתי ריכז קבוצה הצוותים נפגשו אחת לשבוע. היתה זרימת מידע בין הצוותים. תוך 4 חודשים השלימו את המשימה. הצוות הנדסי לקח בחשבון את ההצעות של הצוות החברתי. למשל, התושבים העלו את עניין המידע על הקווים, חיבורים, תאורה בתחנות, רצפים של הליכה ורכיבה על אופניים. קווי אוטובוס אל חוף הים. נציגי החרדים דרשו לקיים תחבורה ציבורית לאזור התעשייה בשעות הערב (אולמות שמחה). הצוות הזה יעסוק עכשיו בתהליכי שינוי התנהגות. יש לציין שהתהליך הזה הפך להיות דפוס ניהול גם בנושאים אחרים.

התכנון האסטרטגי מתכלל את תוכניות העבודה העירוניות. כל מחלקה צריכה לשלב את הנושאים המשותפים – תחבורה, אורח חיים בריא ופעיל, קידום נשים ועוד. יש גם מדדי בקרה והערכה.

ד"ר מילכה דונחין: יש כאן דוגמא קלאסית איך היינו רוצים שיעסקו בכל נושא בעיר הבריאה וזה תואם לגישה של ארגון הבריאות העולמי, שמדבר על מנהיגות ומשילות משתפת. רק כך אפשר לקבל תמונה שלמה של הנושא אותו רוצים לקדם.

אילנה שמלה ללום:

הציגה את מגוון הפעילויות של המחלקה לבריאות בעירייה. דגש על שיתופי פעולה של כל מחלקות העירייה עמותות, ארגונים, קופות חולים. העירייה מכינה עכשיו חוברת לציבור על זכויות, שירותים ותוכניות בעיר. פעולות שנעשו ב 2012 כוללות: קמפיין שתית מים, "סיירת מקרר בריא", "בטרם בעיר", "גן בטוח", ג'ובטוח, מסרים בתלושי המשכורת על אכילת ירקות, הפנינג הליכה, "נשים הולכות בשביל הלב", "כנס קהילות רפואיות" – שולחנות עגולים עם כל קופות החולים, כנס פעילות בתי הספר (6,000 משתתפים), יום בריאות לעדה האתיופית ועוד ועוד.

מלכה שמעוני:

הציגה את פרוייקט **שיקום נחל לכיש** אשר הזדהם עם התפתחות העיר והפך למפגע במהלך השנים. מנכ"ל העיר הקים ועדת היגוי יחד עם איכות הסביבה ונציגי התעשייה התושבים. נבנה צינור ניקוז לשפכים, המקום התנקה והפך למקום בילוי של תושבי העיר. הנחל חזר לזרום, יש בו דגה, עובדים על פיתוח הפארק ומרכז אתגרים ומרכז צפרות ויש תכנית הרחבה לגדות הנחל. כיום המקום שוקק חיים הפך למקום בילוי רכיבת אופניים ופעילות פנאי.

המפגש הסתיים בסיום מודרך בעיר – פארק, נחל לכיש, טיילת ספורט, המצודה.

רשמה: תחיה קרבטרי